

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1322/2020
03.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Војислава Драговић Тубић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Марко Пекић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4452/2019 од 26.11.2019. године, у седници од 03.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4452/2019 од 26.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 4682/2018 од 02.10.2019. године ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке утврђено је да је тужила власник 1/4 дела непокретности парцела .. и .., уписаних у листу непокретности .. КО ..., што је тужени обавезан да призна и трпи тужилин упис својине у јавним књигама. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужилу уведе у посед наведених некретнина по правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке утврђено је да је делимично ништава наследничка изјава цитирана овим делом изреке, дата на записнику код Комисије за враћање земљишта Скупштине општине ... дана 25.03.1994. године, у делу који се односи на прихватање наслеђа на 1/4 дела катастарских парцела .. и .. у листу непокретности .. КО ..., и иста не производи правно дејство у односу на ВВ и његове законске наследнике. Преко наведеног дела, захтев за утврђење ништавости наследничке изјаве је одбијен. Ставом петим изреке тужени је обавезан да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 115.600,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4452/2019 од 26.11.2019. године, ставом првим изреке усвојена је жалба туженог и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу тако што је одбијен тужбени захтев тужиле за признање права својине и предају у посед непокретности описаних у ставу другом и трећем изреке првостепене пресуде, као и захтев за утврђење ништавости наследничке изјаве из става четвртог изреке првостепене пресуде. Ставом другим изреке преиначена је одлука о трошковима парничног поступка и тужила је обавезана да туженом накнади трошкове

парничног поступка у износу од 87.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против другостепене пресуде, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да ревизија тужилце није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у поступку принудног откупа одузето је укупно 7 к.ј. и 445 кв.хв пољопривредног земљишта у КО ... од сада пок. ГГ. Његов син ДД, отац овде туженог, поднео је захтев за повраћај земљишта Комисији за повраћај земљишта СО ... дана 23.04.1991. године. Пред овом комисијом сачињен је записник дана 18.07.1991. године, у коме је констатовано да су наследници пок. ГГ синови ДД и ВВ, ћерка ЂЂ, и покојни син ЕЕ чији су наследници његова деца ЖЖ и ЗЗ. Пред Комисијом за враћање земљишта је дана 25.03.1994. године сачињен записник у коме је ДД навео да остаје код поднетог захтева за враћање земљишта, извршен је увид у ЗКУЛ .. КО ... за парцелу .. и констатовано је да је предлагач био уписан са правом власништва уз терет плодоуживања у корист ИИ, и навео је да му је додељена адекватна површина и то парцела .. њива друге класе и парцела .. њива друге класе. На истом записнику, ДД је дао наследничку изјаву да је једини законски наследник иза покојног ЈЈ и да се прихвата наслеђа које му по закону припада. На основу наведеног записника, Комисија за враћање земљишта је донела решење 25.03.1994. године у предмету подносиоца захтева ДД, којим је утврђено да су ранијем сопственику ЈЈ у корист земљишног фонда откупљене некретнине у КО ... и то 6 катастарских парцела у потесу „Рит“, њиве друге класе, укупне површине 7 к.ј. 445 хв, те да се његовом правном следбенику ДД као подносиоцу захтева утврђује право својине на другом одговарајућем земљишту у друштвеној својини и то парцеле .. и .. у КО .., у смислу члана 6. Закона о враћању земљишта. Према оставинском решењу од 03.03.2008. године, тужилца је једини наследник иза свог оца ВВ. Према оставинском решењу од 03.03.2000. године, тужени је као једини законски наследник свог оца ДД, наследио у целости, између осталог, и спорне кп. .. површине 0,1 ха 18 а, 75 м² и парцелу .. површине 0,1 ха 71 а 36 м². Пресудом Општинског суда у Новом Саду П 368/06 од 11.12.2006. године утврђено је да су тужиоци у тој парници ЗЗ и ЖЖ, деца пок. ЕЕ, власници са по 1/12 идеалних делова кп .. и .., што је ББ обавезан да призна и трпи упис њиховог права својине у јавне књиге. У листу непокретности .. КО ..., на спорним парцелама .. и .. као власници су уписани ЖЖ и ЗЗ са по 1/12 идеалног дела и тужени са 10/12 идеалних делова.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепеном пресудом поништена је наследничка изјава ДД, дата пред Комисијом за враћање земљишта Скупштине општине ... на записнику 25.03.1994. године, у делу који се односи на прихватање наслеђа на 1/4 идеалних делова кп .. и .. у листу непокретности .. КО ..., те да иста не производи првено дејство у том делу у односу на наследнике сада пок. ВВ. По оцени првостепеног суда, отац туженог ДД знао је да није једини законски наследник иза пок. ГГ, па је његова наследничка изјава ништава у делу који се односи на сувласнички

удео сада пок. оца тужиље од 1/4 идеалног дела, те да ДД због наведеног није био савестан држалац некретнина које су му додељене решењем од 25.03.1994. године. Првостепени суд закључује да је тужени као законски наследник ДД, својину на спорним парцелама стекао решењем о наслеђивању од 03.03.2000. године, од када је савестан држалац предметних некретнина, али само до 11.12.2006. године, када је постала правноснажна пресуда Општинског суда у Новом Саду П 368/06, од када је постао несавестан, па се у односу на њега не могу применити одредбе члана 28. ст. 2. и 4. Закона о основама својинско-правних односа за признање права својине одржајем.

С обзиром на наведено, по оцени Врховног касационог суда правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље за утврђење ништавости наследничке изјаве, признање права својине на спорним непокетностима и њихову предају у посед.

Правном претходнику парничних странака ГГ непокретности у КО ... одузете су у поступку принудног откупа 1953. године, а он је преминуо 1977. године, па је правилан закључак другостепеног суда да се пуноважност спорне наследничке изјаве ДД да се прихвата наслеђа које му по закону припада иза пок. ГГ, дате 25.03.1994. године пред Комисијом за враћање земљишта, цени према одредбама тада важећег Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“ 52/74), који је престао да важи 04.05.1996. године ступањем на снагу Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ 46/95), који је чланом 232. прописао да се тај закон примењује на наслеђа отворена после његовог ступања на снагу.

Према члану 130. тада важећег Закона о наслеђивању, заоставштина умрлог лица прелази по сили закона на његове наследнике у тренутку његове смрти. Наведени Закон о наслеђивању не садржи посебна правила за давање изјаве о прихватању наслеђа, чланом 136. став 1. овог закона прописано је да се изјава о примању наслеђа не може опозвати, док је ставом другим прописано да наследник који је дао изјаву може тражити њено поништење ако је она изазвана принудом или претњом, или је дата услед преваре или у заблуди. Из наведених законских одредаба произилази да побијана наследничка изјава оца туженог није ништава, јер се њоме наследник прихватио заоставштине иза свога оца, што је у складу са наведеним законским одредбама. То што отац туженог на наведеном записнику није дао тачно изјашњење о томе ко су оставиоцеви законски наследници не чини његову наследничку изјаву о прихватању заоставштине ништавом. Одредбом члана 3. Закона о наслеђивању је било прописано да нико не може на основу наслеђивања задржати у својини непокретности и средства рада у већем обиму него што је Уставом и Законом одређено, па су по том основу наследници који су сматрали да им је решењем о наслеђивању повређено наследно право били овлашћени да своје право наслеђивања остваре у парничном поступку, како то правилно закључује другостепени суд.

Према члану 139. тада важећег Закона о наслеђивању, право захтевати заоставштину као наследник оставиоца застарева према савесном држаоцу две године од дана када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за десет година рачунајући за законског наследника од смрти оставиоцеве, а за тестаменталног наследника од проглашења тестаментa. Према несавесном држаоцу ово право застарева за двадесет година.

Другостепени суд правилно је применио наведену законску одредбу када је закључио да је право тужиле да захтева заоставштину застарело услед протеча рока од 20 година, рачунајући рок од датума смрти правног претходника ГГ 1977. године, до дана подношења тужбе у овој парници 06.06.2018. године. Зато је правилно и у овом делу преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиле за утврђење њеног права својине са 1/4 едеалног дела на спорним катастарским парцелама.

Ревизијом тужиле неосновано се указује на погрешну примену материјалног права и наводи да је наследничка изјава ДД незаконита будући да је наследничку изјаву могао дати искључиво пред судом, а не пред Комисијом за враћај земљишта. Супротно овим ревизијским наводима, ништавост наследничке изјаве не произилази из одговарајућих одредаба тада важећег Закона о наслеђивању. Ревизијом се неосновано указује да је земљиште које је правном претходнику парничних странака било одузето по основу ПЗФ враћено ранијем сопственику по основу одредбе члана 6. Закона о враћању земљишта, те да ДД није био једини правни следбеник иза покојног оца, па 1/4 дела тог земљишта припада ВВ, односно овде тужили као наследници. Међутим, земљиште одузето по основу Закона о пољопривредном земљишном фонду друштвене својине и додељивању земље пољопривредним организацијама враћено је ранијим сопственицима, односно њиховим законским наследницима само на основу захтева, и било је ограничено роком од 10 година, па је правилан закључак другостепеног суда да у ситуацији када се само један од наследника обратио са захтевом за враћање одузетог пољопривредног земљишта, и када остали наследници, па ни отац тужиле нису поднели захтев за враћање одузетог пољопривредног земљишта, њихово право да по основу наведеног закона стекну својину на одузетом пољопривредном земљишту престало је протеклом рока од 10 година од дана ступања на снагу наведеног закона.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић